

แห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว
พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการตามคำร้อง วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และผู้ร้องมีคำขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพื่อนำตัวมาดำเนินคดี ในวันเดียวกันนั้น ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลตาม

หมายจับได้ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้
จึงมีคำสั่งให้งดไต่สวน

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทาง
อาญา ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้อง
อุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนโทษทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา
ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
หมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดโทษทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนด
วิธีการดำเนินคดีอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรอง
ผู้บริหารท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๘ การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา
๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๘๔ (๕) จึงต้องนำมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับแก่คดีนี้
โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้นับระยะเวลาที่
ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของ
อายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึง
ปัจจุบัน ผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม
๒๕๖๔ ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่าง
ถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่นับแต่วันดังกล่าว

คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของ รัฐธรรมนูญ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ที่ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวย ผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น และมาตรา ๗๔/๑ ซึ่งเป็น บทบัญญัติในหมวด ๖ บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามหมวดนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ...” ส่วนหมวด ๘ การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และมาตรา ๙๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ บัญญัติให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีความผิด ทางอาญาไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาล แล้วมาตรา ๙๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ บัญญัติว่า “ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ให้นำบทบัญญัติ...มาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม” แสดงให้เห็นว่า การฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๘ นั้น ต้องเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

ดังที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ แม้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔ (๕) แต่เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้กล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามี เจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็น ความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ ไม่ได้กล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ซึ่งเป็นความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ คำร้องดังกล่าวของผู้ร้องจึงไม่ใช่การฟ้องคดีตามมาตรา ๘๗ ไม่อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกกล่าวหาในคดีนี้ตามมาตรา ๘๘ ได้ และไม่มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดในหมวด ๓ โดยอนุโลม แต่อย่างใดด้วย แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ...” ก็ตาม แต่ บทบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังการกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แล้วยังเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกำหนดเวลาให้บุคคลต้องรับโทษหรือไม่ต้องรับโทษทางอาญา มีผลทำให้ผู้ถูกกล่าวหาถูกดำเนินคดีอาญาได้ทั้งที่ไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มายังศาลภายในห้าปี นับแต่วันกระทำความผิด ซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับย้อนหลังแก่คดีนี้ที่มีการกระทำความผิดก่อนที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มีผลใช้บังคับได้ เมื่อผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการ ซึ่งผู้ร้องกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น วันดังกล่าวจึงเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยและลงโทษผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันกระทำความผิด แล้วศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันดังกล่าว แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาไปยังศาลภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันกระทำความผิดด้วย คดีของผู้ร้องจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ และคดีส่วนอาญาของผู้ร้องขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ต้องพิพากษายกคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา นั้นเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมือง อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา เมื่อคดีอาญาที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดนั้นขาดอายุความแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับด้วยการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของ

(อม.๕๐)

- ๗ -

ผู้ถูกกล่าวหาได้ คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว
อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยให้พิพากษายืน.

นายกิตติพงษ์ ศิริโรจน์

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามทางไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา และนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลได้ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้อง และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาดังต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญาตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ถือเป็นการดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ตามหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา ๘๔ (๕) กรณีจึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ ซึ่งมาตรา ๙๘ บัญญัติว่า เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๙๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ดังนั้น ในการดำเนินคดีอาญาจึงมิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๗๔/๑ ประกอบมาตรา ๙๘ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๔ ก่อนผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นวันเกิดเหตุ นอกจากนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความ ๕ ปี นับแต่วันกระทำความผิด ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการตามคำร้อง จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และศาลได้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน อันเป็นเวลาภายในกำหนดอายุความ ๕ ปี ก็ตาม แต่กรณีตามมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติให้บรรพบุรุษนิติมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้น อยู่ในหมวด ๘ เรื่องการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยมาตรา ๘๔ ในหมวดดังกล่าวบัญญัติไว้ชัดเจนว่า เป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริตและกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ แต่คดีนี้เป็นการดำเนินคดีกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งอยู่ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต มิใช่การฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๖๖ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๘๘ ประกอบ ๗๔/๑ มาใช้บังคับได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเรื่องการนับอายุความทางอาญาที่มีผลบังคับใช้ภายหลังการกระทำความผิด ซึ่งบัญญัติไว้แตกต่างจากกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้อายุความสะดุดหยุดอยู่และระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป จึงไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา ไม่อาจนำมาใช้บังคับย้อนหลังแก่คดีนี้ได้ ดังนั้น แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความ ๕ ปี นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลภายในกำหนดอายุความดังกล่าว คดีของผู้ร้องจึงเป็นอันขาดอายุความทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา

๘ พรรคสาม ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิรับสมัครเลือกตั้งซึ่งเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้นไม่
อาจแยกออกจากความรับผิดชอบทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว
จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ คำพิพากษาของศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายพิชัย เพ็งผ่อง

(อม.๓๒/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๗/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ.๗/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายบุญมา คำนิล	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๘	เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๒	เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก
อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว
พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหา
ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกษेत्रวิสัย
จังหวัดร้อยเอ็ด และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบตามประกาศของผู้ร้อง ผู้ถูกกล่าวหาขึ้นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙
ภายในกำหนดระยะเวลา แต่ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา และนางไพวรรณ คำนิล
คู่สมรส รวม ๙ รายการ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบ
ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความ ผู้ถูกกล่าวหาทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาศาล
ตามกำหนดนัด ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา
ในวันเดียวกัน แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหาตามหมายจับได้ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕
ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่า คดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวน แล้วมีคำพิพากษา
ยกคำร้อง

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญา
ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า
คดีนี้ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สิน มีคำขอให้ลงโทษทั้งทางการเมืองและ

ทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน มาตรา ๓๔ มิได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีจึงเป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ต้องนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องคดีตามมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ มาใช้บังคับ โดยมาตรา ๙๘ กำหนดให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นเหตุให้อายุความย่อมระงับอยู่ ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล ย่อมไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ซึ่งเป็นหลักการที่บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความ สามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ภายในกำหนดอายุความห้าปี แต่ในวันดังกล่าวผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามายังศาล แม้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาโดยถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีก็ตาม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด มาตรา ๙๘ ที่ให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้น เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ อันเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการดำเนินคดีในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ กระทำความผิดฐานทุจริต

ต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต ในทำนองเดียวกับการดำเนินคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ซึ่งบัญญัติไว้ในหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น แม้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๘๔ (๕) แต่เมื่อผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ได้กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ทั้งการดำเนินคดีกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินบัญญัติแยกไว้ต่างหากในหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน มาตรา ๓๒ ถึงมาตรา ๔๒ ซึ่งไม่มีบทมาตราใดที่ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลมได้ กรณีตามคำร้องจึงมิใช่เป็นการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๗ ประกอบมาตรา ๘๔ (๕) ไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ ที่บัญญัติมิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ มาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีนี้โดยอนุโลม โดยผลของมาตรา ๘๘ ได้ อายุความในการฟ้องคดีนี้จึงหาได้สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ไม่ ดังนั้น แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องและศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความก็ตาม แต่เมื่ออายุความมิได้สะดุดหยุดอยู่ และผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลจนขาดอายุความทางอาญา

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) แล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความทางอาญาแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้เช่นเดียวกัน คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงเห็นควรพิพากษายืน.

นายกษิติศ มงคลศิริภัทรา

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์ คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง จงไต่สวนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง

ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังศรีวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของ ผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควร แจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษา ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและพยานหลักฐานตามสำนวน การไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังศรีวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการ ต่อมาวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินของ

ผู้ถูกกล่าวหาเป็นคดีนี้ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา เนื่องจากมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนี ซึ่งในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลได้ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งโทษทางการเมืองและโทษทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดโทษทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา

หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมระงับเหตุอยู่
คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ นั้น เห็นว่า
ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ วันดังกล่าวจึงเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ผู้ร้องยื่น
คำร้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน แม้ตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๘ มาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีอาญาโดย
อนุโลมก็ตาม ซึ่งมาตรา ๗๔/๑ บัญญัติมิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของ
อายุความ แต่มาตรา ๘๔ ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ นั้น ต้องเป็นการดำเนินคดีอาญากล่าวหาเจ้าหน้าที่
ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำ
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต
เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญากับนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕
ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ แต่ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เป็น
บทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต มิได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดี
อันสืบเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แสดงให้เห็นว่าการดำเนินคดีตาม
มาตรา ๖๖ และมาตรา ๘๔ เป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีกรณีจึงไต่ถามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนังสือและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา ๓๔ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้นและมีผลบังคับใช้ภายหลังการกระทำความผิด ทั้งยังมีความแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มีใช้บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้อายุความสะดุดหยุดลงและระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปี นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว อายุความจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ คดีจึงเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้น ไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องขาดอายุความไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตราการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

(อม.๕๐)

- ๖ -

วินิจฉัยยื่น.

นายอุดม วัตรธรรม

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ ๗ /๒๕๖๕

วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
 นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๘ เดือน มิถุนายน	พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับอุทธรณ์วันที่ ๑๒ เดือน กันยายน	พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจริง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ

ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชัง จ.ตรัง ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว วินิจฉัยว่า คดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์อุทธรณ์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชัง จ.ตรัง เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล ในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา

แต่ยังไม่สามารถจับตัวมาศาลได้ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญาตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนโทษทางการเมืองและโทษทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการโทษทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในช่วงถูกดำเนินคดี หรือระหว่างการพิจารณาของศาล คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพลวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการ ณ วันดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ผู้ร้องยื่น คำร้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และศาลได้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกันแล้ว แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๘ มาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีอาญาโดยอนุโลมก็ตาม ซึ่งมาตรา ๗๔/๑ บัญญัติมิให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ แต่มาตรา ๘๔ ที่บัญญัติไว้ในหมวดที่ ๘ นั้น ต้องเป็นการดำเนินคดีอาญาโดยกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญากับนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ แต่ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต มิได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีอันสืบเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แสดงให้เห็นว่าการดำเนินคดีตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๘๔ เป็นคนละประเภทกับการดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา ๓๔ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๙๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้น และมีผลใช้บังคับภายหลังกระทำความผิด ทั้งยังมีความแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มีใช้บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษ แต่มีผลทำให้อายุความสะดุดหยุดลงและขยายระยะเวลาการบังคับโทษออกไป ซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความตามกฎหมาย แต่ผู้ร้องก็ไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕ (๔) สิทธินาคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้น ไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความไปแล้ว ย่อมไม่อาจนำมาตรการทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้เช่นกัน ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายเอกศักดิ์ ยันตรปรกรณ์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามสำนวนการ
ไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐
กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง
กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา
ได้แก่ เงินลงทุน ๑ รายการ ยานพาหนะ ๑ รายการ หนี้เงินกู้ ๒ รายการ และหนี้เช่าซื้อรถยนต์
๑ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส เป็นบัญชีเงินฝาก ๒ รายการ
ที่ดิน ๒ รายการ และยานพาหนะ ๒ รายการ ต่อมาวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้
แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และมีคำขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพื่อนำตัวมาดำเนินคดี
ในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลตาม
หมายจับได้ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้
จึงให้ดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความตาม
คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมี
คำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่
แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการบังคับทางการเมือง
ไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดี

อาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรับรองหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่ คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๘ การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ บัญญัติไว้ชัดเจนว่า การดำเนินคดีอาญาในหมวดนี้ต้องเป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญากับนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับคดีนี้ที่เป็นการดำเนินคดีกรณีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน มาตรา ๓๔ อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต ทั้งในหมวด ๓ ก็มีได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีอันสืบเนื่อง

มาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยอนุโลมดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๘ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติที่บังคับใช้ภายหลังกระทำความผิด และมีผลให้ระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไปซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับย้อนหลังแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว คดีจึงเป็นอันขาดอายุความ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองนั้น ไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยื่น.

นายจักรกฤษณ์ อนันต์สุชาติกุล

(อม.๓๑/๑)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ.๗/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ผู้ร้อง

นายบุญมา คำนิล

ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง

อุทธรณ์

คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ลงวันที่

๘

เดือน

มิถุนายน

พุทธศักราช ๒๕๖๕

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์

รับวันที่

๑๒

เดือน

ตุลาคม

พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่น

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด

ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือ

หนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะปงศรีวิสัย จังหวัด

ร้อยเอ็ด ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจริงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์ห่ออุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิลคู่สมรส รวม ๙ รายการตามคำร้อง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลได้ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา แต่เห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้จึงให้งดไต่สวน และมีคำพิพากษายกคำร้องโดยวินิจฉัยว่าคดีขาดอายุความ

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องข้อเดียวว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญาตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า

ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนโทษทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการโทษทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่นับแต่วันดังกล่าว คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๘ มาตรา ๘๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีอาญาโดยอนุโลมก็ตาม และมาตรา ๗๔/๑ บัญญัติมิให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ แต่มาตรา ๘๔ ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ นั้น ต้องเป็นการดำเนินคดีอาญา กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญากับนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ สำหรับคดีนี้เป็นการดำเนินคดีอันสืบเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต โดยในหมวด ๓ นี้มิได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินคดีตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๘๔ เป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีกรณีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา ๓๔ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๘๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังกระทำความผิด ทั้งยังมีความแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้อายุความสะดุดหยุดลงและระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว อายุความจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕ (๔) สิทธินาคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาล

(อม.๕๐)

- ๕ -

ฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นางสาวสิริกานต์ มีจุล

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพลวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการตามคำร้อง ต่อมาวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล ผู้ร้องมีขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพื่อนำตัวมาดำเนินคดี ในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา แต่ยังไม่สามารถจับผู้ถูกกล่าวหามาศาลได้ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการ

ดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับแก่ คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหา หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้ บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ททุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้อง พร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ภายในอายุความห้าปีนับ แต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการ พิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่นับแต่วันดังกล่าว คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ททุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๘ มาตรา ๘๘ ที่บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับ กับการฟ้องคดีอาญาโดยอนุโลมนั้น เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวด ๘ ซึ่งในหมวด ๘ นี้ได้บัญญัติไว้ โดยเฉพาะในมาตรา ๘๔ ว่าเป็นการดำเนินคดีอาญากล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต แต่กรณีตามคำร้องเป็นการกล่าวหาผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งอยู่ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต จึงเห็นได้ชัดแจ้งว่าเป็นคนละกรณีกัน เมื่อตามหมวด ๓ มิได้มีบทบัญญัติใดให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้ บังคับด้วยดังเช่นที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๘๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้

บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนที่ต่อมาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ บัญญัติทำนองเดียวกับมาตรา ๗๔/๑ แต่ก็ เป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ภายหลังกระทำความผิด และมีผลให้ระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไปซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา ย่อมไม่อาจนำมาใช้บังคับย้อนหลังในทางเป็นผลร้ายแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ดังนั้น แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว คดีจึงเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดชอบทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องขาดอายุความทางอาญาดังวินิจฉัยแล้วข้างต้น จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยขึ้น.

นางชนากานต์ ชีรเวชพลกุล

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกา

วันที่ ๑๓ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
 นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์	คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๘	เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕
องค์กรอิสระวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๒	เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจริงหรือไม่ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะทู้ จ.ภูเก็ต ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มี

หน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจกใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ
๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามสำนวนการ
ไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังศรีวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการตามคำ
ร้อง เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และในวัน
เดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลได้ เมื่อวันที่ ๘
มิถุนายน ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้ด
ไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความทางอาญา ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนโทษทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการโทษทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรองรับหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่นับแต่วันดังกล่าว คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหาขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการตามคำร้อง วันดังกล่าวจึงเป็น

วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และศาลได้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๘ มาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีอาญาโดยอนุโลมก็ตาม ซึ่งตามมาตรา ๗๔/๑ บัญญัติมิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ แต่มาตรา ๘๔ ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ นั้น ต้องเป็นการดำเนินคดีอาญากล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญาแก่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ แต่ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต มิได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีอันสืบเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แสดงให้เห็นว่าการดำเนินคดีตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๘๔ เป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีกรณีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา ๓๔ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๙๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้นและมีผลใช้บังคับภายหลังกระทำความผิด ทั้งยังมีความแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาการ

บังคับโทษขยายออกไป ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา ไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ เมื่อไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้โดยอนุโลมตามมาตรา ๙๘ กรณีจึงต้องนับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ดังนั้น แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว อายุความจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดชอบทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายภพพิสิษฐ์ สุขะพิสิษฐ์